

**Protokół z XI posiedzenia Komitetu Monitorującego
Program Operacyjny „Rybactwo i Morze”
Termin XI posiedzenia KM: 19 listopada 2021 r.
Spotkanie on-line**

W XI posiedzeniu Komitetu Monitorującego Program Operacyjny „Rybactwo i Morze” wzięły udział następujące osoby:

I. Komisja Europejska:

- 1) **Pani Alenka Kampl**, Head of Unit for Structural Support, Atlantic, North Sea, Baltic Sea and Outermost Regions, DG MARE,
- 2) **Pani Maja Kirchner**, Head of Unit for Fisheries Management Atlantic, North Sea and Baltic Sea DG MARE,
- 3) **Pan Fabio Galetti**, Deputy Head of Unit for Fisheries Management Atlantic, North Sea and Baltic Sea DG MARE,
- 4) **Pani Anna Szczodrowska**, Unit for Structural Support, Atlantic, North Sea, Baltic Sea and Outermost Regions, DG MARE.

II. Departament Rybołówstwa, MRiRW,

- 5) **Pani Marta Rabczyńska – Kapcińska**, Dyrektor,
- 6) **Pan Tomasz Tereszkiwicz**, z-ca Dyrektora,
- 7) **Pan Sylwester Włoch**, z-ca Dyrektora,
- 8) **Pan Jerzy Czyżak**, naczelnik Wydziału Rybactwa Śródlądowego,
- 9) **Pan Szymon Marciniak**, naczelnik Wydziału Wdrożeń,
- 10) **Pan Zbigniew Kollesiński**, główny specjalista w Wydziale Wdrożeń,
- 11) **Pan Mariusz Kosiński**, główny specjalista w Wydziale Wdrożeń,
- 12) **Pani Edyta Kosobucka - Markiewicz**, naczelnik Wydziału Finansów i Monitorowania,
- 13) **Pan Jan Mazurkiewicz**, główny specjalista w Wydziale Finansów i Monitorowania,
- 14) **Pani Anna Jendral**, naczelnik Wydziału Polityki Strukturalnej i Środowiska Morskiego,
- 15) **Pani Aleksandra Jutkiewicz**, główny specjalista w Wydziale Polityki Strukturalnej i Środowiska Morskiego,
- 16) **Pan Tomasz Owczarek**, główny specjalista w Wydziale Polityki Strukturalnej i Środowiska Morskiego,
- 17) **Pani Katarzyna Kamińska**, główny specjalista w Wydziale Polityki Strukturalnej i Środowiska Morskiego,
- 18) **Pan Paweł Łazarski**, starszy specjalista w Wydziale Polityki Strukturalnej i Środowiska Morskiego,

- 19) **Pani Marta Jamróz**, główny specjalista w Wydziale Rybactwa Śródlądowego,
- 20) **Pan Rafał Cielenkiewicz**, główny specjalista w Wydziale Rybołówstwa Morskiego,
- 21) **Pan Piotr Słowik**, naczelnik Wydziału Rynku i Przetwórstwa Rybnego,
- 22) **Pani Marta Guściora**, naczelnik Wydziału Kontroli i Nadzoru,
- 23) **Pani Aleksandra Kwaśniewska**, naczelnik Wydziału ds. Prawno – legislacyjnych,
- 24) **Pani Anna Rokosz**, naczelnik Wydziału Kontroli Rybołówstwa Morskiego
- 25) **Pan Zbigniew Grabowski**, naczelnik Centrum Monitorowania Rybołówstwa w Gdyni,

III. Departament Pomocy Technicznej i Promocji, MRRW:

- 26) **Pani Anna Klukowska**, z-ca dyrektora,
- 27) **Pan Roman Pitera**, naczelnik Wydziału Informacji i Promocji PO RYBY 2014 – 2020,

IV. Pozostali członkowie i obserwatorzy KM:

- 28) **Pani Edyta Żabicka**, Ministerstwo Infrastruktury,
- 29) **Pani Iwona Chrzastowska - Kawalek**, Ministerstwo Infrastruktury,
- 30) **Pani Małgorzata Bobucka Szymalska**, z-ca Dyrektora Departamentu Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej, Ministerstwo Infrastruktury,
- 31) **Pan Rafał Gaczeński**, Ministerstwo Klimatu i Środowiska,
- 32) **Pan Paweł Miąsek**, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej,
- 33) **Pan Bartłomiej Kandziak**, Dyrektor Departamentu Wsparcia Rybactwa, ARiMR,
- 34) **Pani Joanna Tańska**, z - ca dyrektora Departamentu Instytucji Płatniczej, Ministerstwo Finansów,
- 35) **Pani Agnieszka Mazurek**, naczelnik Wydziału Certyfikacji Programów Europejskich, Ministerstwo Finansów,
- 36) **Pani Joanna Wojtkowska**, Ministerstwo Spraw Zagranicznych,
- 37) **Pan Krzysztof Berest**, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego,
- 38) **Pan Tomasz Łuczkiwicz**, Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego,
- 39) **Pani Anna Stróżyk – Kowalska**, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
- 40) **Pan Tomasz Czerwiński**, Instytut Rybactwa Śródlądowego,
- 41) **Pani Małgorzata Pawliszak**, Prezes Polskiego Stowarzyszenia Przetwórców Ryb,
- 42) **Pan Maciej Karaś**, Prezes Zarządu Portu Morskiego w Ustce,
- 43) **Pan Emil Remisz**, Północnoatlantycka Organizacja Producentów,

- 44) **Pan Andrzej Abramczyk**, Związek Producentów Ryb – Organizacja Producentów,
- 45) **Pan Paweł Wielgosz**, Polski Karp Sp. z o.o.,
- 46) **Pan Wacław Szczoczarz**, Gospodarstwo rybackie Rytwiany,
- 47) **Pan Andrzej Lirski**, Prezes Polskiego Towarzystwa Rybackiego,
- 48) **Pan Tomasz Król**, Polskie Towarzystwo Rybackie,
- 49) **Pan Ziemowit Pirtań**, Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiowatych,
- 50) **Pan Hubert Świątek**, Prezes Pomorskiej Organizacji Producentów „Arka”,
- 51) **Pan Jacek Wittbrodt**, Prezes Zrzeszenia Rybaków Morskich – Organizacji Producentów,
- 52) **Pan Marcin Mojsiewicz**, Organizacja Producentów Ryb Bałtyk,
- 53) **Pan Marcin Jodko**, Prezes Zarządu KIPR Ustka,
- 54) **Pan Jerzy Wysoczański**, Związek Rybaków Polskich w Ustce,
- 55) **Pan Marek Szypulski**, Darłowska Grupa Producentów Ryb i Armatorów Łodzi Rybackich,
- 56) **Pani Małgorzata Chinc**, Stowarzyszenie Rybaków Łódziowych Mierzeja,
- 57) **Pan Paweł Kuźmicki**, Szczecińska Grupa Producentów Ryb,
- 58) **Pan Andrzej Wiśniewski**, Lokalna Grupa Rybacka „Zalew Wiślany”,
- 59) **Pan Bogusław Adamów**, Mieleńska Lokalna Grupa Rybacka,
- 60) **Pani Henryka Palusińska**, Wolińskie Stowarzyszenie Rybaków,
- 61) **Pan Bartłomiej Gościński**, Organizacja Rybaków Łódziowych – Producentów Rybnych,
- 62) **Pan Daniel Lessnau**, Północnokaszubska Lokalna Grupa Rybacka,

Przebieg XI posiedzenia KM:

XI posiedzenie Komitetu Monitorującego otworzył **Pan Minister Krzysztof Cieciora**, **Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi**. Pan Minister poinformował, iż odpowiada w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi za Departament Rybołówstwa. Jednocześnie zakomunikował, iż liczy na dobrą współpracę. Pan Minister przywitał następnie gości przybyłych na spotkanie: przedstawiciele Komisji Europejskiej, Panią Alenkę Kampl, Panią Maję Kirchner oraz Pana Fabia Galetti z DG MARE, członków i zastępców członków Komitetu Monitorującego: przedstawiciele organizacji pozarządowych związanych z rybołówstwem morskim i rybactwem śródlądowym, akwakulturą, przetwórstwem oraz ochroną środowiska. Przywitał również przedstawiciele rybackich lokalnych grup działania, przedstawiciele środowiska naukowego oraz administracji rządowej i samorządowej. Przywitał przedstawiciele Departamentu Rybołówstwa w Ministerstwie Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przedstawiciele Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Głównego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego. Pan Minister poinformował, iż podczas posiedzenia Komitetu

Monitorującego będzie miała miejsce dyskusja na temat stanu prac nad przygotowaniem programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021 - 2027. Następnie Pan Minister oddał głos **Pani Marcie Rabczyńskiej – Kapcińskiej**, Dyrektor Departamentu Rybołówstwa, celem dalszego prowadzenia posiedzenia Komitetu Monitorującego.

Pani Dyrektor Marta Rabczyńska – Kapcińska (MRiRW) poinformowała, iż agenda XI posiedzenia KM przewiduje również dyskusję na temat możliwości finansowania kosztów związanych z wejściem w życie Wspólnych Rekomendacji BALTFISH w zakresie środków ograniczania przypadkowych połowów morświna na Morzu Bałtyckim (pingery) oraz selektywnych narzędzi połowowych do połowów ryb płaskich, zmniejszających przypadkowe połowy dorsza. Pani dyrektor stwierdziła, iż ww. Wspólne Rekomendacje BALTFISH niebawem staną się aktami delegowanymi KE. Ponadto, podczas posiedzenia KM zostanie przedstawiona prezentacja Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotycząca aktualnego stanu realizacji Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” oraz prezentacja dotycząca realizacji działań informacyjno – promocyjnych w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze”.

Pani Alenka Kampl (KE) podziękowała za zaproszenie na XI posiedzenie Komitetu Monitorującego. Stwierdziła, iż liczy na dyskusję w przedmiocie aktualnego oraz przyszłego programu operacyjnego.

Pan Paweł Łazarski (MRiRW) przedstawił informację na temat przyjęcia protokołu z X posiedzenia Komitetu Monitorującego oraz uchwał przyjętych przez Komitet Monitorujący w trybie obiegowym. Poinformował, iż projekt protokołu z X posiedzenia KM został w dniu 12 lutego br. przekazany drogą elektroniczną do członków KM oraz do przedstawicieli KE biorących udział w posiedzeniu. Po uwzględnieniu uwag redakcyjnych do projektu protokołu, protokół został przyjęty i rozesłany w dniu 2 marca 2021 pocztą elektroniczną do członków KM oraz do przedstawicieli KE.

Ponadto, od ostatniego posiedzenia Komitet Monitorujący przyjął w trybie obiegowym następujące uchwały:

- Uchwała Komitetu Monitorującego Program Operacyjny „Rybactwo i Morze” Nr 1/2021 z dnia 27 kwietnia 2021 r. w sprawie zaopiniowania propozycji zmiany Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020,
- Uchwała Komitetu Monitorującego Program Operacyjny „Rybactwo i Morze” Nr 2 /2021 z dnia 19 maja 2021 r. w sprawie zatwierdzenia Sprawozdania rocznego z realizacji Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” w roku 2020.

W następnej kolejności, **Pani Anna Jendral, naczelnik Wydziału Polityki Strukturalnej i Środowiska Morskiego w Departamencie Rybołówstwa MRiRW** przedstawiła prezentację dotyczącą stanu prac nad nowym programem „Fundusze Europejskie dla Rybactwa” na lata 2021 – 2027.

Dyskusja po prezentacji:

Pan Jakub Roszuk (LGR Opolszczyzna) zadał pytanie, czy pod koniec 2022 r. będzie możliwe ogłoszenie pierwszych naborów wniosków o dofinansowanie w ramach nowego programu operacyjnego.

Pani dyrektor Marta Rabczyńska – Kapcińska (MRiRW) poinformowała, iż w ostatnim kwartale przyszłego roku możliwe jest ewentualne otwarcie pierwszych naborów wniosków o dofinansowanie.

Pani Małgorzata Pawliszak (PSPR) zadała pytanie na temat rodzajów inwestycji związanych z przetwórstwem, które będą mogły podlegać dofinansowaniu w ramach nowej perspektywy finansowej.

Pani dyrektor Marta Rabczyńska – Kapcińska (MRiRW) poinformowała, iż szczegóły dotyczące zakresu pomocy finansowej zostaną zawarte w projektach rozporządzeń, które są aktualnie w początkowej fazie opracowywania.

Pan Jerzy Wysoczański (Związek Rybaków Polskich w Ustce) przywitał Pana Ministra i uczestników spotkania. Stwierdził, iż nie do przyjęcia jest podział finansowy na lata 2021- 2027. Sektor rybacki został niedoceniony. Zawodu rybaka praktycznie nie ma.

Pani Małgorzata Chinc (Stowarzyszenie Rybaków Łodziowych Mierzeja) zadała pytanie o cel, w którym zostały ujęte działania środowiskowe w zakresie usuwania utraconych narzędzi połowowych. Zapytała, czy przewidziane zostało dofinansowanie dla tego typu działań w ramach nowego programu operacyjnego.

Pan Sylwester Włoch, z-ca Dyrektora Departamentu Rybołówstwa poinformował, iż działania z zakresu usuwania utraconych narzędzi połowowych zostały ujęte w nowym programie.

Pani Henryka Palusińska (Wolińskie Stowarzyszenie Rybaków) przekazała, iż cały sektor rybołówstwa morskiego jest zainteresowany podziałem procentowym kwoty pomocy finansowej na poszczególne działania.

Pan Marek Szypulski (Darłowska Grupa Producentów Ryb i Armatorów Łodzi Rybackich) zadał pytanie, czy jest przygotowany plan ratowania polskiego rybołówstwa przybrzeżnego. Bardzo mało mówi się o ratowaniu rybaków, którzy „konają na wybrzeżu” ze względu na zakaz połowu dorsza i planowanego zakazu połowu łososia. Jakie działania w ramach nowego programu operacyjnego zostaną podjęte w celu ratowania polskiego rybołówstwa przybrzeżnego.

Pan Tomasz Król (Polskie Towarzystwo Rybackie) zadał pytanie dotyczące sposobu podziału środków na poszczególne priorytety. Dlaczego „po macoszemu są traktowane gospodarstwa karpiove”. Wsparcie od kilku lat jest znacząco za małe.

Ocena przez KE przekazanego przez PL projektu programu:

Wypowiedź Alenki Kampl: KE jest aktualnie na etapie oceny przekazanego w październiku przez Polskę projektu programu w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury. Dopóki w treści programu nie zostaną uzupełnione rozdziały w zakresie budżetu oraz rybnictwa małoskalowego, projekt programu nie będzie mógł być poddany przez KE całościowej ocenie. Dla wszystkich programów państw członkowskich będą przeprowadzane szerokie konsultacje w KE również z Dyrekcją Generalną ds. Środowiska.

Jak wg KE powinien wyglądać PO

Wypowiedź Alenki Kampl: Rozumiemy trudną sytuację rybołówstwa w Polsce. Analizujemy program pod kątem wsparcia realizacji Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Państwa członkowskie muszą udowodnić, że w programie są zawarte odpowiednie środki które pozwolą osiągnąć MSY oraz zrównoważony balans floty rybackiej. Ponadto, zawarte w programie działania powinny przyczynić się do skutecznego wdrażania kontroli i gromadzenia danych oraz pełnego wdrożenia obowiązku wyładunku.

Spójność programu z przyjętymi przez KE Strategiami

Wypowiedź Alenki Kampl: KE przyjęła Europejski Zielony Ład pod koniec 2019r. Elementem Europejskiego Zielonego Ładu są dwie strategie przyjęte przez KE , które mają wpływ na rybołówstwo i akwakulturę.

Tymi Strategiami są:

- Europejska Strategia Bioróżnorodności do 2030 r. oraz
- Strategia „Od pola do stołu”.

Strategie te zawierają konkretne cele dotyczące m. in. ochrony środowiska morskiego (ochrona morskich obszarów chronionych). Program musi wspierać zarówno sektor rybacki jak i realizację WPRyb oraz wypełniać cele Europejskiego Zielonego Ładu.

Pani Alenka Kampl (KE) podniosła, iż ważne jest aby w programie znalazły się działania, które pomogą uczynić sektor rybacki bardziej odpornym. Oznacza to m. in. cięcie kosztów operacyjnych, finansowanie działań w zakresie zmniejszenia emisji spalin z silników na statkach rybackich, finansowanie inwestycji o mniejszym oddziaływaniu na zasoby rybne oraz zastosowanie bardziej selektywnych narzędzi połowowych. **Pani Alenka Kampl (KE)** podniosła, iż program silnie wspiera cyfryzację, innowacje i rozwój technologiczny, co pomoże zmniejszyć koszty operacyjne i zwiększyć efektywność w przetwórstwie ryb oraz umożliwi rozeznanie konsumenta na temat pochodzenia produktów rybnych. **Pani Alenka Kampl (KE)** zwróciła uwagę na konieczność zapewnienia w ramach programu

maksymalnej korzyści z zainwestowanych środków publicznych. W programie powinny zostać przewidziane koszty uproszczone oraz możliwość wykorzystania instrumentów finansowych. Państwa członkowskie muszą wykazać w programie mocne zaangażowanie dla wspierania bioróżnorodności, walki ze zmianą klimatu i ochrony środowiska. **Pani Alenka Kampl (KE)** podkreśliła, iż KE czeka na bardziej kompletny program co pozwoli na szersze konsultacje projektu programu w Komisji Europejskiej.

Pani Małgorzata Chinc (Stowarzyszenie Rybaków Łódzianych Mierzeja) zadała pytanie na temat możliwości wypłaty jednorazowo rekompensaty po wejściu w życie programu operacyjnego w związku z zakazem połowu dorsza.

Pan Bartłomiej Gościński (Organizacja Rybaków Łódzianych – Producentów Rybnych) poinformował, iż Polska posiada 800 jednostek rybackich w sektorze rybackim. Tylko około 100 jednostek może prowadzić połowy, które są uzasadnione ekonomicznie. Decyzjami politycznymi zabrane są kwoty dorsza zachodniego, wschodniego, śledzia i łososia. Wkrótce będzie obowiązywać zakaz połowu węgorza oraz stosowania narzędzi połowowych stawnych w związku z ochroną morświna. W związku z powyższym, opłacalność ekonomiczna połowów wynika jedynie z połowów szprota. W sytuacji redukcji kwoty połowowej na szprota dojdzie do sytuacji, w której cała polska flota połowowa będzie nierentowna. **Pan Bartłomiej Gościński** stwierdził, iż Komisja Europejska przestała brać pod uwagę czynnik społeczno – ekonomiczny przy zarządzaniu rybołówstwem. Presja złomowania w środowisku rybackim jest tak duża, że wszystkie środki przeznaczone na Priorytet 1 mogłyby trafić na złomowanie i zostałyby wykorzystane. Dodał, iż nie ma nowych rozwiązań, które pozwoliłyby na dopłacanie do nierentownego rybołówstwa. Muszą być prowadzone nierentowne połowy, aby uzbierać 180 dni przez 2 lata i skorzystać ze złomowania. KE oprócz wprowadzanych zakazów powinna zaproponować rozwiązania, które pozwoliłyby na wykonywanie rybołówstwa.

Pani Małgorzata Pawliszak (PSPR) zadała pytanie czy jest planowane rozszerzenie grupy firm objętych dofinansowaniem w ramach przyszłego programu operacyjnego poza małymi i średnimi przedsiębiorstwami (chodzi firmy które zatrudniają powyżej 250 osób). W przetwórstwie nie ma tych firm bardzo dużo. Jest to kilkanaście przetwórci.

Paweł Wielgosz (Polski Karp) poinformował, iż hodowla karpia w Polsce odbywa się w 100% zgodnie z Zielonym Ładem. Hodowla karpia jest hodowlą, która emituje najmniej dwutlenku węgla. Energochłonność takiej hodowli jest niska ze względu na niestosowanie w jej takcie urządzeń mechanicznych do natleniania wody. **Pan Paweł Wielgosz** dodał, iż rybacy stawowi chcą inwestować i produkować więcej surowca. Alokacja dla hodowców ryb w ramach nowego programu operacyjnego jest krzywdząca i powinna być ponownie przeliczona.

Pan Jacek Wittbrodt (Zrzeszenie Rybaków Morskich): Będziemy zabiegać o spotkania w ramach Grupy ds. opracowania nowego programu oraz Zespołu, celem omówienia perspektywy finansowej na lata 2021 – 2027.

Pani dyrektor Marta Rabczyńska – Kapcińska (MRiRW) w odpowiedzi na pytanie o rozszerzenie kręgu podmiotów mogących skorzystać z pomocy w ramach przetwórstwa wyjaśniła, iż co do zasady, rozporządzenie UE ws. nowego EFMRA mówi o tym, że pomoc jest ograniczona do mikro, małych przedsiębiorstw. Nie sposób dzisiaj podczas posiedzenia KM odpowiedzieć na wszystkie pytania. Nie jest jeszcze zakończona tabela finansowa. Ponadto, nie doszło do porozumienia w ramach podgrup roboczych ds. rybołówstwa morskiego i akwakultury. Potrzebujemy jeszcze trochę czasu aby zamknąć tabelę finansową.

W następnej kolejności miała miejsce Prezentacja **Pani Katarzyny Kamińskiej (MRiRW)** dotycząca przeciwdziałania przyłowom morświna w rybołówstwie bałtyckim oraz prezentacja **Pana Filipa Podgórskiego (MRiRW)** dotycząca selektywnych narzędzi połowowych do połowów ryb płaskich, zmniejszających przypadkowe połowy dorsza.

Ban Bartłomiej Gościński (ORŁ – PR) poinformował, iż zastosowanie bardziej selektywnego oczka w worku połowowym doprowadzi do nierentowności połowów rybołówstwa flądrowego i flądrowo – dorszowego na Morzu Bałtyckim. Dodał, iż zachodzą procesy, które doprowadzają do ocieplania Bałtyku. Proces ten powoduje, karłowacenie ryb. Rybacy padają ofiarą decyzji, na które nie mają wpływu. Jeżeli chodzi o zakaz połowu sieciami skrzelowymi, to jest to „gwóźdź do trumny dla polskiego rybołówstwa przybrzeżnego”.

Pan dyrektor Sylwester Włoch (MRiRW) poinformował, iż Morski Instytut Rybacki – PIB w Gdyni jest aktualnie na etapie przetargu dotyczącego badania nowych narzędzi połowowych.

Pani Maja Kirchner (KE): KE rozumie trudną sytuację polskiego sektora rybackiego w związku z zamknięciem połowów dorsza oraz łososia. Pomocą w tej trudnej sytuacji są środki z EFMR oraz nowego EFMRA. **Pani Maja Kirchner** podkreśliła, iż ważne są strukturalne zmiany mające na celu odbudowę zasobów ryb.

Komentarz odnośnie konieczności używania bardziej selektywnych narzędzi połowowych:

Pani Maja Kirchner podkreśliła, iż bardziej selektywne narzędzia połowowe mają na celu zmniejszenie przypadków przyłowu dorsza, co ma doprowadzić do odbudowy zasobów tego gatunku.

Marek Szypulski (Darlowska Grupa Producentów Ryb i Armatorów Łodzi Rybackich) stwierdził, iż „Dyrektywa Ptasia” i „Dyrektywa siedliskowa” to wymysł „elit piętnastki” na skutek ekspansywnej polityki rolnej, która powodowała niszczenie zasobów środowiskowych. **Pan Marek Szypulski** dodał, iż Unia Europejska „stała się specjalistą od ochrony środowiska w Polsce”. Podkreślił, w Polsce jest chronione środowisko, a polski rybak wie jak dbać o środowisko. UE powinna zająć się własną gospodarką środowiskową. **Pan Marek Szypulski** odniósł się krytycznie do zakazów stosowanych przez UE, które uderzają w polskich rybaków.

Wypowiedź Pani Alenki Kampl (KE):

Poparcie dla działań Polski odnośnie wsparcia zakupu pingerów ze środków EFMR:

KE rozumie trudną sytuację w polskim rybołówstwie. Przyjęte przez KE regulacje są przedmiotem negocjacji ze wszystkimi państwami członkowskimi, Parlamentem Europejskim oraz Komisją Europejską. Przyczyny dla wprowadzenia określonych zasad korzystania z pomocy finansowej w ramach tymczasowego oraz trwałego zaprzestania działalności połowowej wynikają z tego, że w przeszłości istniały nadużycia w ramach tego wsparcia. Jest potrzeba zapewnienia, że wsparcie otrzymają rybacy, którzy tego wsparcia faktycznie potrzebują. Przedstawicielka KE podkreśliła, iż w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury można otrzymać wsparcie dla trwałego zaprzestania działalności bez konieczności zwrotu wsparcia otrzymanego wcześniej w ramach tymczasowego zaprzestania działalności połowowej.

Pan Jacek Wittbrodt (Zrzeszenie Rybaków Morskich) wyraził niepokój związany z rekomendacją BALTFISH odnośnie stosowania pingerów odstrasżających morświny. Zadał pytanie odnośnie podstawy wydania tej rekomendacji. Czy została ona wydana tylko na podstawie projektu SAMBAH oraz czy jest ona oparta o najnowsze badania, których wyniki znajdują się w Polskim Planie Ochrony Morświna. Badania naukowe mówią, że w miesiącach letnich i jesiennych morświn przemieszcza się w okolice Gotlandii. Jeśli rybacy w Zatoce Puckiej nie będą mogli połowią dorsza łososia i węgorza to rybaków przybrzeżnych nie będzie - odejdą oni z zawodu.

Marcin Jodko (KIPR Ustka) skierował do przedstawicieli KE pytanie: „Czy nie jest nadużyciem wymaganie od KE obecności w morzu 90 dni dla rybaka małoskalowego, który ma zakaz prowadzenia połowów. Gdzie jest fundusz na lata 2021 – 2027, przy którym poprzedni fundusz przedstawia się bardzo bogato”.

Marek Szypulski (Darłowska Grupa Producentów Ryb i Armatorów Łodzi Rybackich) zadał pytanie, kiedy Unia Europejska planuje zapłacić za zakaz połowu dorsza i łososia oraz zacznie stosować prawo traktatowe. Podkreślił, iż prawo traktatowe w kontekście dbania o zasoby nie mówi tylko o zakazach, ale też o aspekcie społecznym. Podkreślił, iż rybacy domagają się odszkodowań za zakazy, które niszczą ekonomicznie polskie rybactwo. Rybacy płacą za błędy złej polityki UE na Morzu Bałtyckim.

Pani Małgorzata Chinc (Stowarzyszenie Rybaków Łódziowych Mierzeja) podniosła kwestię promowania zawodu rybaka. Podkreśliła, iż „aby rybak istniał powinny być ryby”. Zadała pytanie „czy KE ma na celu zniszczenie polskiego rybołówstwa? Być może należałoby wpisać zawód rybaka do czerwonej księgi”.

Pan Paweł Kuźmicki (Szczecińska Grupa Producentów Ryb) poinformował, iż reprezentuje rybaków przybrzeżnych małoskalowych, którzy połowią głównie na Zalewie Szczecińskim. W ostatnim czasie z różnych względów środowiskowych połowy, między innymi na skutek pogłębiania toru wodnego spadły o połowę (z czego

połowa, a w niektórych przypadkach 80% połowów dotyczy węgorza). Zadał pytanie, jaką propozycję ma Komisja Europejska odnośnie utrzymania jednostek rybackich połowiąjących na morskich wodach wewnętrznych, nie mówiąc nic o zadośćuczynieniu i o rekompensatach, oraz stratach i skutkach ekonomicznych, jakie poniosą rybacy na skutek planowanego ograniczenia połowów. Od wielu lat mówi się o ważności rybołówstwa małoskalowego, które najmniej ingeruje w środowisko naturalne. W sytuacji kolejnych ograniczeń nakładanych przez KE na to rybołówstwo nie jest możliwe ekonomiczne wykonywanie zawodu rybaka. Trudne jest również zachęcenie młodego pokolenia do uczestniczenia w tym zawodzie. **Pan Paweł Kuźmicki** zadał pytanie jak ma być prowadzone rybołówstwo, jeżeli praktycznie „nie mamy co łowić i to co łowimy nie daje ekonomicznego uzasadnienia prowadzenia zawodu rybaka”. Jeżeli skonsumowane będą środki na złomowanie, to nie będzie pieniędzy na inwestycje. Co się zaproponuje armatorom, którzy będą chcieli odejść z zawodu? Dodał, iż jest co najmniej rok oczekiwania na rozpoczęcie pomocy finansowej w ramach nowego programu operacyjnego. Poprosił o pochylenie się nad przedstawioną przez niego sytuacją rybaków oraz znalezienie rozwiązania.

Jerzy Wysoczański (Związek Rybaków Polskich w Ustce) odniósł się do kwestii występowania morświna w polskim obszarze Bałtyku. Podkreślił, iż morświna „nie ma tutaj i w naszym rejonie on nie występuje”. Pan Jerzy Wysoczański podniósł temat wprowadzenia oczka 120 w worku połowowym „bakoma”. Wprowadzenie oczka 120 spowodowało wyrzucenie do Morza Bałtyckiego milionów ton narybku. Prowadzona przez UE polityka zwiększania oczka spowoduje wykluczenie polskiego rybołówstwa z połowów na Bałtyku. Pan Jerzy Wysoczański podniósł, iż środowisko rybackie od 15-20 lat domaga się zamknięcia w Głębi Bornholmskiej na stałe. Spowodowane jest to tym, iż jest to miejsce gdzie następuje rozród gatunków ryb. Jednak jego zdaniem nie pozwolą na to Szwedzi i Duńczycy. Przywołał przykład zamknięcia obszaru Głębi Bornholmskiej na okres dwóch lat. Po tym okresie, gdy miejsce to zostało z powrotem udostępnione dla prowadzenia rybołówstwa, szwedzkie i duńskie jednostki rybackie w okresie dwóch tygodni wyłowiły zasoby podlegające ochronie. Przedstawiciel ZRP w Ustce podniósł konieczność rozmów na temat foki na Bałtyku, której populacja wynosi 100 tys. sztuk. **Pan Jerzy Wysoczański** przywołał również zmniejszenie przez UE wymiaru ochronnego dorsza z 38 na 35. Zadał pytanie dlaczego nie przestrzegane były okresy ochronne dorsza, w szczególności w okresie tarła. Polski Rząd domagał się przestrzegania okresu ochronnego. W konsekwencji ograniczone są zasoby dorsza i śledzia.

Pani Katarzyna Kamińska (MRiRW) odnosząc się do kwestii badań nad morświnem poinformowała, iż decyzja o wprowadzeniu obowiązku stosowania pingerów na Zatoce Puckiej została podjęta w oparciu o badania Stacji Morskiej w Helu. Najnowsze badania pochodzą z okresu 2017 - 2018. Dostępne są na forum ICES. Pani Katarzyna Kamińska dodała, iż ICES chciał część Zatoki Puckiej zamknąć dla połowów całkowicie. Natomiast Polska na Baltfishu wynegocjowała obowiązek stosowania całorocznych pingerów. Badania z okresu lat 2017 - 2018 wskazują na to, że morświny występują na Zatoce Puckiej również w okresie letnim. W związku z tym nie mogliśmy wnioskować o krótszy okres stosowania pingerów niż całoroczny.

O ile badania SAMBAH pokazują, że morświny częściej migrują na nasze wody w okresie zimowym, to nie pokazują szczegółowo występowania morświnów na Zatoce Puckiej. Od tego jak i w przyszłym roku będą prowadzone szeroko zakrojone krajowe badania akustyczne występowania morświnów na Zatoce Puckiej. Być może będziemy mieli szersze wyniki w zakresie występowania morświna. Natomiast aktualnie dysponujemy badaniami Stacji Morskiej w Helu, które są znane zarówno Międzynarodowej Radzie Badań Morza, jak i różnym organizacjom międzynarodowym, w tym porozumieniu ASCOBANS.

Pan dyrektor Sylwester Włoch (MRiRW) poinformował, iż Departament Rybołówstwa posiada bazę danych dotyczącą przyłówów ptaków i ssaków morskich. Były prowadzone badania w tym zakresie. Nie zanotowano przypadku przyłowu morświna bądź foki w sieci rybackie. Dane są dostępne w MIR – PIB, który ma opracować raport w tym zakresie.

Pani Henryka Palusińska (Wolińskie Stowarzyszenie Rybaków) wyraziła poparcie dla wystąpień przedmówców z sektora rybackiego. Zadała pytanie, dlaczego na Zatoce Pomorskiej nie dopuszczono do połowów z użyciem pingerów oraz pytanie dotyczące podziału procentowej kwoty alokacji finansowej w ramach nowego programu operacyjnego na rybołówstwo morskie i akwakulturę.

Pani Katarzyna Kamińska (MRiRW) poinformowała, iż na Zatoce Pomorskiej nie jest planowane stosowanie pingerów ze względu m. in. na badania SAMBAH, które wykazały zdecydowanie wyższe zagęszczenie morświnów na Zatoce Pomorskiej niż na wschodnim Wybrzeżu. Ponadto obszary Zatoki Pomorskiej przylegają do niemieckich obszarów Natura 2000 gdzie obowiązuje zakaz stosowania tego typu urządzeń.

Pan dyrektor Sylwester Włoch (MRiRW) przekazał informację na temat alokacji w ramach nowej perspektywy finansowej: Ogólnie na Priorytet 1 jest przeznaczony 284 mln euro, z czego 110 mln euro jest przewidzianych na kontrolę i egzekwowanie oraz gromadzenie danych. Na sektor rybołówstwa przewidzianych zostało 174 mln euro. Na sektor akwakultury przewidziana została alokacja w wysokości 186 mln euro.

Pani Henryka Palusińska (Wolińskie Stowarzyszenie Rybaków) poinformowała, iż rybacy z Zatoki Pomorskiej nie rozumieją dlaczego w okresie od listopada do stycznia będą wyłączeni z możliwości prowadzenia połowów. Podkreśliła, iż są to miesiące ważne na wyniku ekonomicznym rybaków. Zadała pytanie o możliwość „włączenia interwencji finansowej z początkiem 2022 r. w związku z zaistniałą sytuacją”.

Pan Paweł Wielgosz (Polski Karp Sp. z o.o.) poinformował, iż Priorytet 2 łączy w sobie przetwórstwo oraz organizacje producentów. Akwakultura stanowi tylko część Priorytetu 2.

Pan dyrektor Sylwester Włoch (MRiRW) poinformował, iż alokacja w ramach Priorytetu 1, który zawiera w sobie komponenty (rybołówstwo morskie, rybactwo śródlądowe, kontrolę i egzekwowanie oraz gromadzenie danych) wynosi 284 mln euro, natomiast na Priorytet 2 zawierający w sobie akwakulturę i przetwórstwo

przewidziana została alokacja w wysokości 352 mln euro, z czego 186 mln euro przewidziane zostało na akwakulturę, zaś na przetwórstwo - 165 mln euro.

Pani Katarzyna Kamińska (MRiRW) poinformowała, iż z badań naukowych wynika, że od listopada do stycznia morświny przebywają na naszych wodach (projekt SAMBAH).

Pani Alenka Kampl (KE) poinformowała, iż w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury można otrzymać wsparcie dla trwałego zaprzestania działalności połowowej bez wcześniejszej konieczności zwrotu środków finansowych otrzymanych w ramach tymczasowego zaprzestania działalności połowowej.

Podkreślenie przez KE pomocy ze strony KE dla sektora rybackiego

Pani Alenka Kampl (KE) podniosła, iż 10% środków finansowych w ramach budżetu EFMR trafiło na tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej. Ponadto 17 milionów euro trafiło na trwałe zaprzestanie działalności połowowej, a 32 mln euro skierowane zostało na pomoc finansową w ramach tymczasowego zaprzestania działalności połowowej w związku z Covid.

Wydatkowanie pieniędzy z nowego programu:

Wypowiedź Pani Alenki Kampl (KE): Od 1 stycznia 2021. państwa członkowskie mogą na własne ryzyko wydatkować środki finansowe w ramach EFMRA.

Obowiązek 90 dni prowadzenia połowów

Pani Alenka Kampl (KE): Odnośnie obowiązku 90 dni prowadzenia połowów rozumiemy, że może stanowić to problem. Jednak warunek ten był przedmiotem negocjacji

z państwami członkowskimi i Parlamentem Europejskim. Wymóg ten jest wprowadzony w celu zapobieżenia sytuacji, w której pomoc otrzymują jednostki rybackie, które nie prowadzą połowów.

Pani Maja Kirchner (KE) odniosła się do wypowiedzi sformułowanych przez przedstawicieli sektora rybołówstwa przybrzeżnego ws. wyeliminowania tego sektora z rybołówstwa. Poinformowała, iż celem działań podejmowanych przez KE jest odnowa zasobów ryb. Podniosła, iż naukowcy już w 2019 r. alarmowali o konieczności zastopowania połowów wschodniego stada dorsza. Dodała, iż konieczne są działania mające również na celu odbudowę zasobów łososia bałtyckiego. Działania te powinny dotyczyć również wód śródlądowych.

Pani Maja Kirchner (KE) odniosła się również do pytania ws. wyłączenia z zakazu połowów jednostek szwedzkich i duńskich. Wyłączenie to wynika wyłącznie z doradztwa naukowego. Te 6 jednostek nie poławia w rejonie tarła dorsza. Odnośnie Wspólnej rekomendacji BALTFISH, Pani Maja Kirchner poinformowała, iż

w maju 2020 ICES informowało, iż populacja morświna w Morzu Bałtyckim liczy mniej niż 500 sztuk. Stąd też konieczność sformułowania takiej rekomendacji.

Pan Jacek Wittbrodt (Zrzeszenie Rybaków Morskich): W ramach programu operacyjnego na lata 2007 – 2013 priorytetem był sektor przetwórstwa. Sektor ten jest teraz jednym z najlepiej funkcjonujących w UE. W ramach PO RYBY 2014 - 2020 priorytetem była akwakultura. W okresie programowania na lata 2021 – 2027 priorytetem, zgodnie ze wskazaniem KE, jest sektor rybołówstwa przybrzeżnego. **Pan Jacek Wittbrodt** Zadał pytanie, czy rybołówstwo przybrzeżne jest traktowane w rozumieniu przepisów polskich czy unijnych. Jeżeli rybołówstwo bałtyckie otrzymało alokację 170 mln euro a przetwórstwo 160 mln euro, to czy „wypełniony jest priorytet, że środki powinny być ukierunkowane na rybołówstwo przybrzeżne”.

Pani dyrektor Marta Rabczyńska – Kapcińska zasugerowała, iż do rozmów o podziale środków finansowych w ramach poszczególnych sektorów należy powrócić na spotkaniach podgrup roboczych oraz grupie roboczej ds. przygotowania nowego programu operacyjnego.

W następnej kolejności miały miejsce:

- prezentacja Pana Bartłomieja Kandziaka, dyrektora Departamentu Wsparcia Rybactwa ARiMR odnośnie stanu realizacji PO RYBY 2014 – 2020 oraz
- prezentacja Pana Romana Pitery (MRiRW) dotycząca działań informacyjno – promocyjnych w ramach PO RYBY 2014 – 2020.

Pani dyrektor Marta Rabczyńska – Kapcińska (MRiRW) poinformowała o gotowości do spotkań ze środowiskiem oraz zaprosiła do takiego kontaktu.

Pani Alenka Kampl (KE) wyraziła zadowolenie z postępu finansowego w zakresie płatności w ramach obecnego PO RYBY 2014 – 2020 i zachowania zasady n+3. Podziękowała uczestnikom KM za wkład do dzisiejszego spotkania

Pani dyrektor Marta Rabczyńska – Kapcińska (MRiRW) podziękowała przedstawicielom KE oraz uczestnikom KE za udział w spotkaniu. Zaprosiła sektor rybacki do kontaktów roboczych z Departamentem Rybołówstwa oraz zamknęła XI posiedzenie Komitetu Monitorującego.

Z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu
Monitorującego Program Operacyjny „Rybactwo i Morze”

Magdalena Zasępa
dyrektor
Departamentu Rybołówstwa
/podpisano elektronicznie/